

رتبه سوم پژوهش‌های کاربردی

عنوان طرح :

هفت خانه در زابل

چکیده طرح :

سیستان منطقه ای است نه در دل کویر و نه در دل جنگل ؛ نه در دل کوه و نه در بستر دره ؛ بلکه دشتی است وسیع و بزرگ با چندین لکه ی آب. در دل این دشت شهری است به نام زابل که کمترین فاصله را با مرزهای سیاسی فعلی ایران و افغانستان دارد. این شهر نیز به مانند خیلی از شهرهای ایران؛ معماری ای داشت برخاسته از فرهنگ و هویت همان منطقه؛ هر گاه بر آن گنبدها و بادگیرها و بافت متراکم و فشرده‌ای که با همین عناصر شکل گرفته بود می نگریستی، فریاد بر می آورد که من زابلی‌ام. این طرح تلاشی است برای مطرح کردن یک سوال؛ «معماری بومی برای زندگی امروز مردم منطقه‌ی سیستان چیست؟»

« هفت خانه در زابل » گوشه‌ای از بافت شهر است که بیانگر هویتی بومی می باشد؛ هفت خانه ای که سعی دارد ارزش‌های نهفته در معماری گذشته را احیا کند. ضمن اینکه پاسخگوی نیازهای زندگی امروز از قبیل ماشین و تأسیسات نیز باشد. یکی از مسایل مهم که در این طرح مورد توجه خاص قرار گرفت، اقلیم حاکم بر منطقه بود، طوفان‌هایی همراه با گرد و غبار که مواقع زیادی از سال، زندگی مردم منطقه را با مشکلاتی مواجه می کند. بنا بر این در تعریف این « هفت خانه » از دیوارهای باد شکنی استفاده شد که هم چون سدی در برابر باد عمل کنند و از طرفی انحنای خاص این دیوارها برای تعدیل نیروی باد صورت گرفت.

مصالحی که برای این هفت خانه در نظر گرفته شده خشت و نی می باشد که مصالح بومی منطقه است، ترکیب این مصالح به لحاظ سازه‌ای به گونه‌ای است که دسته‌نی هادر دل دیوارهای خشتی، هم چون آرماتور در بتن عمل کنند و در هنگام زلزله خطر را کاهش دهند. « هفت خانه » شکل گرفته از سه الگو برای خانه در زابل است که شامل الگوهای برای خانواده‌های دو تا سه نفره، چهار تا پنج نفره و خانواده‌های شش نفره و بیشتر می باشد. در این طرح تلاشی صورت گرفت تا این مطلب را بیان کند که اگر معماری برخاسته از یک فطرت پاک باشد به طور قطع بر دل هر انسان پاک نهاد دیگری در هر گوشه دنیا خواهد نشست.

پژوهشگر :

مهندس سمیرا سرابندی کچیان

استاد راهنما :

دکتر عیسی حجت